

Z právní praxe.

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

K započetí tříměsíční lhůty stanovené k popření manželského původu dítěte stačí, že manžel nabytí určité vědomosti o narození dítěte jeho manželky, t. j. takovým způsobem, že o její spolehlivosti není důvodu pochybovati; nevyžaduje se však, aby zpráva o tom pocházela od úřadu, manželky samé nebo od osoby jednající v jejím zastoupení. (Rozh. ze dne 27. června 1938, Rv I 2836/37.)

Smluvní zástavní právo k věci, s níž jest oprávněno nakládati několik osob společně (kolektivně), může vzniknouti bez jejich přivolení jen tehdy, je-li nabyvatel zástavního práva poctivý (§§ 367, 456 obč. zák.) Jestliže osoby, oprávněné nakládati s cennými papíry, uloženými na depositním účtu toho, kdo má rovněž oprávnění s nimi nakládati, a kdo se uchází o úvěr, prohlásily vůči poskytovateli úvěru (§ 1 zák. č. 241/1924 Sb. z. a n.), který znal právní postavení zájemce o úvěr v příčině uložených cenných papírů, že souhlasí, aby mu byla poskytnuta na tyto cenné papíry zápůjčka, došlo k jejich platnému zastavení, avšak podle učiněného prohlášení spoluoprávněných osob jen pro zápůjčku, nikoli pro jiný úvěr. (Rozh. ze dne 1. září 1938, Rv I 2017/37.)

Vlastník nemovitosti není oprávněn nakládati zástavním právem (§ 469 obč. zák.), zřízeným pro knihovně zajištěné pohledávky, které jsou buď od počátku neplatné, nebo které vůbec nevznikly. Uvolnění hypotéky předpokládá, že pohledávka, k jejímuž zajištění bylo knihovní zástavní právo zřízeno, skutečně vznikla. Toliko tehdy, jednal-li nový nabyvatel zástavního práva v důvěře ve veřejné knihy, nelze mu namítati, že převod zástavního práva vlastníkovou disposicí byl neplatný. (Rozh. ze dne 23. června 1938, Rv I 751/37.)

Nejde o domáhání se oprávnění podle vodního zákona (zák. č. 75 čes. z. z.), nýbrž o žalobu na ochranu služebnosti soukromoprávní povahy podle § 523 obč. zák., domáhá-li se žalobce, že vydržel služebnost čerpací vodu pro hospodářské účely z obecního potoka, tekoucího po jeho pozemku, a aby se jiné osoby zdržely rušením dotčené služebnosti. Pro takovou žalobu jest dovolen pořad práva. (Rozh. ze dne 15. června 1938, R I 821/38.)

Prohlášení o zpětvzetí žaloby se vzdáním se žalobního nároku lze napadati podle §§ 871 až 877 obč. zák. (Rozh. ze dne 13. září 1938, Rv I 886/38.)

Výslovné vzdání se určité námitky proti platnosti smluv jest účinné, jestliže a pokud se nepřičí takovéto vzdání se donucujícím ustanovením zákonným nebo dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). Jde o platnou úmluvu, vzdají-li se poctiví smluvci, uzavírajíce smír (§ 1380 obč. zák.), oprávnění napadati uzavřené narovnání pro omyl. (Rozh. ze dne 17. června 1938, Rv I 1909/36.)

Dokud nebyl právní poměr mezi právním zástupcem a jeho klientem skončen odvoláním příkazu nebo výpovědí zastoupení, jde o „svěřenou spornou věc“ ve smyslu § 879 č. 2 obč. zák., dal-li klient advokátu příkaz k vymáhání sporné pohledávky, třebaš jí po marném upomínání v příslušném řízení nevybíhal. (Rozh. ze dne 28. června 1938, R I 912/38.)

Jestliže vypůjčitel nebyl povinen plnití efektivně ve zlatých dolarech a v době sjednání zápůjčky nebylo jiného než zlatého dolaru, nebyla sjednána zápůjčka se zlatou doložkou, třebaže se ve smlouvě o zápůjčku pokazuje na zlaté dolary. Z pouhé doložky, že vypůjčitel má vrátit zapůjčenou valutu podle hodnoty zlata, ještě neplyne, že účinnost doložky byla smluvna jen pro ten případ, že dojde současně k změně kupní síly zapůjčené valuty ve vztahu k zlatu. (Rozh. ze dne 9. září 1938, Rv I 3242/37.)

Postup pohledávky (§ 1392 obč. zák.) na požární náhradu není z všech okolností právně neplatný. Nejde-li o požární náhradu, určenou stanovami pojišťovny výhradně na znovuzřízení nebo opravu poškozené budovy, jest postupník oprávněn k žalobě podle § 37 ex. ř. i proti vymáhajícímu věřiteli, vedoucím exekuci na pohledávku požární náhrady, třebaže tomuto věřiteli příslušelo pro vymáhanou pohledávku zástavní právo na pojištěné budově. Uvedeným sporem nejsou dotčeny nároky hypotekárních věřitelů (§§ 79 a další zák. o poj. smlouvě č. 145/1934 Sb. z. a n.). (Rozh. ze dne 8. září 1938, Rv. I 2131/38.)

Jestliže byl nájemní předmět, skládající se z jedné obytné místnosti (pokoj) a kuchyně s příslušenstvím a z místnosti, která nebyla určena k obývání (obchodní místnosti), najat jednotnou smlouvou, nelze z něho dát výpověď bez svolení soudu ani tehdy, jestliže se souhlasem majitele domu nájemník přechodně upravil a užíval části obchodní místnosti jako místnosti obytné a obchodní místnost jest střední provozovnou, vyňatou jinak z ochrany zákona. (Rozh. ze dne 17. května 1938, Rv I 264/38.)

Pojistitel může účinně namítnuti proti nároku třetí osoby, opírajícímu se o tvrzené zákonné zástavní právo (§ 54 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n. a § 127 zák. č. 501/1917 ř. z.), že byla poručena oznamovací závaznost, kterou byl pojistník povinen splnit po dostavení se pojistné příhody, a že proto pojistník nenabyl anebo pozbyl nároku na náhradní pohledávku. Zákonné zástavní právo oné třetí osoby jest podmíněčné; zanikla-li zástavní náhradní pohledávka pojistníkovou, zaniklo i zákonné zástavní právo třetí osoby (poškozeného). Nezaviněnost a bezvýznamnost porušení oznamovací závaznosti musí dokázati zástavní věřitel. (Rozh. ze dne 14. září 1938, Rv I 2932/37.)

Jestliže podle pojistné smlouvy (pojistných podmínek) o pojištění proti následkům zákonné odpovědnosti za poškození cizího majetku provozem motorového vozidla jest pojistitel povinen zprostiti pojistníka škody odvozené ze smluvně označeného zdroje nebezpečí (z provozu motorového vozidla), jest pojištěním kryta nejen škoda vzniklá rozbitím, ale i škoda, která vznikla výbuchem a ohněm na jiném motorovém vozidle a následkem srážky s pojistníkovým vozidlem, a to bez zření na to, zda oheň nebo výbuch vznikl na pojistníkově straně, či zda se tak stalo následkem srážky na straně druhého vozidla. Ustanovují-li pojistné podmínky, že pojistitel neručí za nároky z poškození věcí ohněm, výbuchem, kouřem atd., vylučuje toto ustanovení cel é nároky z důvodu poškození věcí uvedeným způsobem jen jako samostatné nároky, t. j. které vznikly ohněm nebo výbuchem samostatně a nikoliv jen jako pouhý důsledek a pokračování ve škodě, která je součástí celkové škody. (Rozh. ze dne 20. dubna 1938, Rv I 571/37.)

Úlevy, stanovené zákonem č. 240/1924 Sb. z. a n., platí jen pro peněžní ústav, jemuž bylo povoleno přiročí, nikoliv i pro rukojmí a plátce, který se zaručil vůči věřitelům peněžního ústavu. Ustanovení dotčeného zákona o úlevách se netýkají hmotněprávní stránky závazku peněžního ústavu, jemuž bylo povoleno přiročí, ani jeho splatnosti, nýbrž pouze jeho žalovatelnosti vůči peněžnímu ústavu, nikoliv i vůči třetím osobám, jež přistoupily jako rukojmí a plátci k závazku peněžního ústavu. (Rozh. ze dne 8. září 1938, Rv II 947/37.)

II. Pracovní právo.

I za účinnosti zákona o pracovních soudech č. 131/1931 Sb. z. a n. přísluší stranám proti rozhodnutím rozhodčích výborů živnostenských společenstev ve sporech, které náležejí k věcné příslušnosti pracovních soudů, jednak žaloba, která směřuje k věcnému přezkoumání dotčeného rozhodnutí a pro niž je příslušný pracovní soud (§ 38 zák. č. 131/1931), jednak žaloba, jíž se dožaduje neúčinnosti rozhodčího výroku z důvodů uvedených v § 595 c. ř. s. a důsledkem toho i neplatnosti smlouvy o rozsudím, a po kterou je příslušný řádný soud. (Rozh. ze dne 23. června 1938, Rv I 1522/38.)

Jestliže smlouvci, kteří byli členy organizací, uzavřevších hromadnou (kolektivní) smlouvou, vyloučili jednotlivou (individuální) služební smlouvu, sjednanou přede dnem účinnosti vládního nařízení č. 89/1935 Sb. z. a n. (před 30. dubnem 1935), platnost kolektivních smluv, nemá pro služební poměr platnosti ani ujednání o rozhodčím soudě, obsažené v hromadné smlouvě. Vydal-li v takovém případě rozhodčí soud přes to nálezn, je žalovaný oprávněn domáhati se neúčinnosti rozhodčího výroku podle § 595 č. 1 c. ř. s. (Rozh. ze dne 10. června 1938, Rv I 2938/37.)

Náhradní nárok, příslušející úrazové pojišťovně dělnické za podmínek § 47, odst. 2, zákona o úrazovém pojištění dělnickém č. 1/1888 ř. z., proti železničnímu podniku a proti vlastníku (provozovateli) motorového vozidla jako proti osobám třetím (to jest odlišným od osoby podnikatele), z jejichž provozu vzešel podnikový úraz pojištěnci, tkví jinak v témže skutkovém a právním základě jako nárok pojištěncův na náhradu škody proti těmto třetím osobám. (Plenární rozhodnutí ze dne 24. června 1938, Pres. 1950/37.)

Měl-li zaměstnanec čs. státních drah ve výslužbě (autorisovaný civilní inženýr) opětuující se, třebaš co do výše kolísající, stálý příjem z činnosti znalecké pro různé úřady a soudy, lze mu snížit výplatu jeho odpočivných požitků o polovinu jeho výdělečného příjmu podle § 7 vládn. nař. č. 252/1933 Sb. z. a n. Nerozhoduje, že nebyl stálým soudním znalcem ve smyslu civilního řádu soudního. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 527/38.)

Byla-li nevinným rodinným příslušníkem bývalého železničního zaměstnance, kárně propuštěného, přiznána podpora z pensijního fondu čs. státních drah na dobu jejich nezaopatřenosti (§ 92, odst. 3, č. 8 služeb. řádu pro železniční zaměstnance), zaniká trvale se zánikem nezaopatřenosti jejich nárok na uvedenou podporu a neoživuje po propuštění živitele ze zaměstnání. (Rozh. ze dne 3. června 1938, Rv II 185/37.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Rozsah a obsah plné moci vedoucích úředníků odstěpného závodu jako zmocněnců k jeho zastupování oprávněných jest posuzovati podle čl. 47 obch. zák. Plná moc k jednáním uvedeným v 2. odst. čl. 47 obch. zák. může býti udělena i mlčky. Pokud jest zmocněnce oprávněného k zastu-

pování odstěpného závodu pokládati za zmocněnce k přeměně dluhu odstěpného závodu z tržové smlouvy v zúročitelnou hypotekární zápůjčku. (Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv II 839/37.)

Podmínky odpovědnosti komanditisty za jednání komanditní společnosti, přičítací se zákonu proti nekalé soutěži (č. 111/1927 Sb. z. a n.). Ručení komanditisty, jehož jméno jest obsaženo ve firmě komanditní společnosti, není omezeno na peněžité pohledávky (závazky), nýbrž se vztahuje i na nároky na plnění nepeněžité (konání nebo opominutí), tudíž i na nároky zdržovací podle zákona proti nekalé soutěži (§ 17 zák. č. 111/1937 Sb. z. a n.), ledaže by komanditista dokázal, že ten, kdo uplatňuje jeho ručení, znal pravý stav věci a poměry v podniku komanditní společnosti. Údaj soutěžitele, že má pouze soutěžitele co do cen, nikoli však co do jakosti (kvality), je závadný s hlediska § 1 zák. proti nekalé soutěži, byl-li učiněn bez potřeby a bez zvláštního popudu. (Rozh. ze dne 28. června 1938, Rv I 3335/37.)

Věřitel, jenž má kupecké zástavní právo privilegované co do realizace ve smyslu čl. 311 obch. zák., jest oprávněn, žádati za podmínek čl. 310 obch. zák. též za povolení soudního prodeje podle čl. 310 obch. zák. (Rozh. ze dne 27. června 1938, R I 600/38.)

Pro posouzení práv a závazků odpadnuvšího člena zapsaného společenstva s ručením omezeným (zák. č. 70/1873 ř. z.) je rozhodujícím doba zániku jeho členství, nikoli doba, po kterou trvá jeho ručení podle § 78 uved. zák. Změna stanov, provedená po oné době, nemá vlivu na právní postavení odpadnuvšího člena. Výklad podmínek t. zv. strádalského společenstva, poskytujícího členům zápůjčky k účelům tam uvedeným, o přispívání členů na správní náklady společenstva. Ustanovení o povinnosti člena stran náhrady splatných správních nákladů při jeho odstoupení od smlouvy jest užití i při jeho vyloučení nebo při jiném rozvázání smlouvy, nedohodnou-li se smluvci na něčem jiném. (Rozh. ze dne 3. září 1938, Rv I 3168/37.)

Člen představenstva hospodářského a výdělkového společenstva (zák. č. 70/1873 ř. z.), jenž byl dozorčí radou suspendován, je s okamžitou účinností vyloučen z oprávnění zastupovat společenstvo až do té doby, kdy valná hromada rozhodne o jeho suspensi. Doručení žaloby suspendovanému členu představenstva není účinné, nebyl-li žalobce bezelstný. V takovém případě se žalobce nemůže dovolávati rejstříkového stavu, podle něhož byl suspendovaný člen představenstva v době doručení žaloby ještě zapsán jako oprávněný k zastupování společenstva. Odůvodněnost žaloby o zmatečnost podle § 529 č. 2 c. ř. s. (Rozh. ze dne 18. května 1938, Rv II 486/37.)

Kdo chce nahlédnouti do seznamu členského vedeného v společenstva, jakož i do společenské smlouvy (jejích změn) a z nich si činiti výpisy nebo poříditi opisy, nemusí společenstvu udati nebo osvědčovati důvody pro výkon svého práva. Při porušení uvedeného práva může dotčený žádati o nápravu v rejstříkového soudu v řízení nesporném. (Rozh. ze dne 1. června 1938, R I 577/38.)

Výroku o zmatečnosti usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným pro porušení donucujících předpisů zákona č. 58/1906 ř. z. nemůže se společník domáhati v nesporném řízení, nýbrž jen žalobou podle § 41 dotč. zák. (Rozh. ze dne 27. dubna 1938, R I 310/38.)

Právní povaha jistoty za újmy, jež hrozí společností s ručením omezeným ze sporu o žalobě podané společníkem podle § 41 zák. č. 58/1906 ř. z. Uvedená jistota nemá povahu jistoty pro náklady na rozepří (§ 57 c. ř. s.),

nýbrž její základ tkví v právu hmotném. Předpisů civilního řádu soudního (§ 57 a dalších c. ř. s.) lze užití jen v příčině určení lhůty k složení přisežného dotvrzení, nezpůsobilosti k složení a následků nesložení. (Rozh. ze dne 7. září 1938, R I 877/38.)

K individuálním právům společníků společnosti s ručením omezeným ve smyslu § 50, odst. 4, zák. č. 58/1906 ř. z., jichž zkrácení může být usneseno pouze za souhlasu všech společníků zkrácením postižených, patří též právo předkupní, vyhrazené všem společníkům k podílům ostatních společníků. (Rozh. ze dne 11. května 1938, Rv I 1247/37.)

Zda jednací řád, obsahující ustanovení o povinnostech a závazcích společníků společnosti s ručením omezeným (zák. č. 58/1906 ř. z.), založené před účinností kartelového zákona č. 141/1933 Sb. z. a n., je samostatná smlouva, mající povahu kartelové úmluvy ve smyslu § 1 kart. zák., odlišné od společenské smlouvy o zřízení společnosti s r. o., je vyvodití z úmyslu smluvců. Je-li tomu tak, není společnost s r. o. smluvkyní kartelové úmluvy, nýbrž orgánem provádějícím kartelovou úmluvu sjednanou mezi jinými samostatnými podnikateli. Ani k účinnosti smlouvy, kterou se svěruje jinému právnímu podnětu (společnosti s r. o.), provádění kartelové úmluvy, ani k přijetí této funkce se nevyžaduje písemnost podle § 2, odst. 1 kart. zák.; stačí jakýkoliv platný projev vůle, směřující k převzetí uvedené funkce, jak se jeví na př. ve skutečném jejím vykonávání po delší dobu. Je-li organizací, provádějící kartelovou úmluvu, společnost s r. o., stačí i mlčky projevený souhlas jednatele, oprávněného k zastupování uvedené společnosti. Ustanovením jednacího řádu, že společníci jsou jím vázáni po dobu trvání společnosti s r. o., pověřené prováděním kartelové úmluvy, neodporuje dobrým mravům. Účastníci kartelové úmluvy jsou chráněni ustanovením § 26 kart. zák. Společník, který vystoupil platně ze společnosti, provádějící kartelovou úmluvu, může i důvodu onoho vystoupení užití k odstupu od kartelové úmluvy (§ 26, odst. 2 kart. zák.). Právní podmět, jemuž je svěřeno provádění kartelové úmluvy, jest oprávněn k vymáhání závazků účastníků kartelové úmluvy. (Rozh. ze dne 11. května 1938, Rv I 1342/37.)

Spořitelna může peněz u ní uložených upotřebiti na stavbu budovy pro vlastní účely pouze se schválením státního dohlédacího úřadu a v jeho mezích. To platí též o nákladech na obstarání plánů, rozpočtů a na stavební dozor. Byla-li za uvedené práce smlouvena vyšší odměna, než která byla dovolena v mezích schválení, není neplatná celá smlouva, nýbrž pouze její část, jež se přiči schválení dohlédacího úřadu, a spořitelna může žádati vrácení oné částky s úroky, kterou dala na základě neplatné části smlouvy. Ustanovení §§ 1174, 1432 obč. zák. nelze užití v takových případech (Rozh. ze dne 12. dubna 1938, Rv I 1869/36.)

Mandatář je povinen vydati mandantu užitek z přikázaného jednání teprve tehdy, až se jemu samému skutečně dostalo tohoto užítku. Došlo-li k tomu teprve po povolení příročí peněžnímu ústavu, nevádí zažalování nároku mandantem předpis § 5 zák. č. 240/1924 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 6. května 1938, Rv I 1045/37.)

K otázce nabytí vlastnictví k cenným papírům, odevzdaným bankéři k dosažení zápůjčky, k níž nedošlo — na základě zmocňovacího prohlášení podle § 3 zák. č. 241/1924 Sb. z. a n. Bylo-li prohlášení podle § 3 uved. zák. vydáno hledíc na zamýšlené dosažení a poskytnutí zápůjčky, k níž nedošlo, není bankéř jen na základě onoho prohlášení oprávněn, aby si samovolně osoboval vlastnické právo k cenným papírům. (Rozh. ze dne 14. září 1938 Rv I 509/38.)

K pojmu přídavku při prodeji zboží neb provádění výkonů (zák. č. 75/1935 Sb. z. a n.). O zakázaný přídavek ve smyslu uvedeného zákona jde jen tehdy, jestliže — posuzováno s hlediska zákazníkova — jest úplata stanovena, třebaš ne výslovně, jen za prodávané zboží neb provádění výkonů jako za plnění hlavní (samostatné) a vedle toho se zákazníkovi nabízí nebo poskytuje podle jeho domněni bezúplatně (zadarmo) něco jako přídavek, t. j. jako vedlejší bezúplatné plnění (výhoda), ať v podobě věci, nebo vedlejšího výkonu, kterážto plnění by u jiného zpravidla nedostal. Nabízení plnění hlavního s plněním vedlejším třebaš za jednotnou úplatu, se nepříčí zákazu zákona č. 75/1935 Sb. z. a n., nemá-li zákazník pochybnosti, že se za obojí plnění požaduje úplata a že se mu tudíž nemá dostati bezplatné výhody. Nabízí-li majitel čistírny čištění s udržováním a opravou rolet za paušální odměnu (za náhradu režijních výloh), nejde o zakázaný přídavek, nýbrž mohlo by jíti po případě o podbízení. Nerozhoduje, zda jest podle živnostenskoprávních předpisů oprávněn k provádění oprav. (Rozh. ze dne 24. června 1938, Rv I 177/38.)

Jde o nedovolené rozšiřování podnikání úvěrního družstva podle vládn. nař. č. 261/1934 a č. 303/1936 Sb. z. a n., jestliže bylo členství omezené původně na osoby určitého povolání (obchodníky), rozšířeno na všechny přirozené (fysické) osoby. (Rozh. ze dne 11. dubna 1938, R I 427/38.)

IV. Civilní řízení sporné.

O nároku advokáta na odměnu za právní zastupování osoby zbavené svéprávnosti, jehož oprávněnost opatrovník popřel, nelze věcně jednatí a rozhodnouti v řízení nesporném, nýbrž jen v řízení sporném. (Rozh. ze dne 7. září 1938, R I 1182/38.)

Provádí-li se oprava dlažby ulice v určitém pruhu (mezi kolejemi a podél krajních kolejnic elektrické dráhy) a na účet elektrických podniků hlavního města Prahy, jde jen o povinnost hraditi náklady s tím spojené, nikoli však o to, že by byla péče o uvedený pruh dlažby ulice vyňata z veřejnoprávní povinnosti obce, stanovené v obecním zřízení, třebaš je majetkem elektrických podniků obce. Dokud nerozhodl příslušný správní úřad o povinnosti k náhradě škody z tvrzeného porušení péče o udržování dlažby v dotčeném pruhu ulice, nelze se domáhati náhrady škody pořadem práva. (Rozh. ze dne 8. září 1938, Rv I 928/38.)

Nemocenská pokladna čs. státních drah nebyla před účinností vládn. nař. č. 163/1937 Sb. z. a n. samostatnou právnickou osobou. Nároky uvedené nemocenské pokladny, mezi něž patřil i její nárok na náhradu dávek poskytnutých pojištěncům proti tomu, kdo zavinil jejich úraz, byl oprávněn vymáhati stát. (Rozh. ze dne 4. května 1938, Rv I 474/37.)

Na Československé obilní společnosti se nelze domáhati pořadem práva ani aby se zdržela zákazu vydávati kontrolních známek podle § 15 vládn. nař. č. 168/1935 Sb. z. a n., ani aby je vydala. (Rozh. ze dne 14. června 1938, R I 789/38.)

Pořad práva pro žaloby proti bývalému vnucenému správci na náhradu škody nebo pro bezdůvodné obohacení po skončení exekuce vnucenou správou, jde-li o položky, o nichž v řízení exekucním (při schválení účtu) nebylo rozhodnuto. (Rozh. ze dne 23. června 1938, R II 91/38.)

„Osobami“ ve smyslu § 20 č. 2 j. n. jsou nejen strany samy, ale i jejich zmocněnci i zástupci zmocněnců. Jde o zmatečnost podle § 477 č. 1 c, ř. s., zúčastnil-li se rozhodnutí soudce příbuzný (§ 20 č. 2 j. n.) s koncipientem zastupujícím právního zástupce jedné ze stran, třebaš druhá strana o pří-

buzenském poměru věděla a nic nenamítala. (Rozh. ze dne 22. dubna 1938, Rv I 256/38.)

K rozhodnutí o návrhu na povolení exekuce na svršky a na důchod proti povinnému na Slovensku podle vykonatelného smíru uzavřeného o soukromoprávních nárocích před tuzemským trestním soudem (§ 1 č. 5, ex. ř.) je příslušný soud uvedený v § 5 ex. ř. (Rozh. ze dne 14. července 1938, Nd II 82/38.)

Opis rozsudku nelze pokládati za doručený již dnem, kdy byl vložen do příhrádky zřízené u soudu pro advokáta, nýbrž doručení jest vykonáno teprve převzetím opisu oprávněnou osobou. Jak žaloba podle § 366 obč. zák., tak podle § 523 obč. zák. jsou obecné žaloby vlastnické z prokázaného vlastnictví a liší se od sebe v podstatě jen tím, že v prvním případě jde o žalobu pro odměti vlastnictví, kdy někdo vlastník věci zadržuje, kdežto v druhém případě o žalobu pro jinaké rušení vlastnictví než zadržováním věci, aniž rušení to musí záležeti právě v osobování si služebností. Žalobní prosba, kterou se knihovní vlastník nemovitosti domáhá na tom, kdo oprávněně na nemovitosti té hospodaří a bydlí, že žalovaný jest povinen odevzdati žalobci nemovitost a zdržeti se každého dalšího hospodaření na ní, vyhovuje jak předpisu § 366 c. ř. s., tak § 523 obč. zák. (Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv I 22/38.)

Jde o alternativní žalobní žádost jestliže se navrhuje, aby žalovaný byl uznán povinným vrátiti za současného zrušení tržové smlouvy tržovou cenu, nebo zaplatiti z důvodu snížení kupní ceny určitou částku, a ze žalobního přednesu vyplývá, že se žalobce domáhá obou nároků jako svého práva. Netvrdí-li žalobce, že jemu přísluší právo volby co do jednoho z domáhaných nároků, jest míti za to, že právo to přísluší žalovanému, a nelze v takovém případě žalovaného odsouditi nepodmínečně jen k jednomu z obou žádaných plnění. Kupiteli nepřisluší zásadně právo voliti z důvodu správy (§ 922 obč. zák.) mezi nárokem na zrušení tržové smlouvy a nárokem na snížení tržové ceny, nýbrž může se domáhati jen toho nároku, ke kterému jej povaha vady podle zákona opravňuje. Pro zkrácení přes polovice ceny (§ 934 obč. zák.) nepřisluší kupujícímu nárok na vrácení části tržové ceny, neprojevil-li žalovaný nejpozději do konce jednání v prvé stolici sám ochotu zachovati právní jednání v platnosti a vrátiti částku převyšující obecnou cenu prodané věci. (Rozh. ze dne 11. května 1938, Rv I 3031/36.)

Jestliže nejvyšší soud již odmítl dovolání, jež odvolací soud prohlásil za nepřipustné, avšak bez dodatku, že se tak stalo pro zásadní význam jeho rozhodnutí (§ 502, odst. 3, c. ř. s. ve znění čl. I č. 2 zák. č. 251/1934 Sb. z. a n.), nelze povolití opravu rozsudku odvolacího soudu připojením onoho dodatku. (Rozh. ze dne 28. června 1938, R I 904/38.)

Nejde o neúplnost odvolacího řízení (§ 503 č. 2 ř. s.), nebyl-li připuštěn důkaz znaleckým svědkem o otázce, při jejímž řešení jde o závěry učiněné na základě svědeckých poznatků a o níž byl připuštěn a proveden znalecký důkaz. Též u znaleckého svědka jest hlavním obsahem to, co postřehl svými smysly, třebaš to vyžadovalo odborných znalostí. (Rozh. ze dne 22. června 1938, Rv I 1851/38.)

Proti rozhodnutí rekursního soudu o nárocích správce konkursní podstaty není dalšího opravného prostředku, ať ono rozhodnutí jest opřeno o hmotné, nebo o formální právo. (Rozh. ze dne 11. dubna 1938, R I 320/38.)

Jestliže exekuční soud návrh povinného na povolení odkladu exekuce zamít, kdežto rekursní soud odklad povolil, bude-li složena jistota, není

dovolací rekurs povinného podle § 528, odst. 1 c. ř. s. a § 78 ex. ř. dovolen. (Rozh. ze dne 12. května 1938, R I 616/38.)

Kdo bez výhrady zaplatil zažalovanou pohledávku s příslušenstvím (útratami sporu a exekuce) po té, kdy se dověděl o provedeném zmatečném sporu a o provedení exekuce vnuceným vkladem zástavního práva podle zmatečného rozsudku, nemůže se domáhat žalobou zrušení rozsudku pro zmatečnost (§ 529 č. 2 c. ř. s.). Nerozhoduje, z jakých pohnutek bylo zapláceno, když nemohly býti druhé strany známy. (Rozh. ze dne 2. června 1938, Rv I 2921/37.)

Návrh na výrok, že smlouva o rozsudím pozbyla mocí (§ 583 c. ř. s.), předpokládá platnou smlouvu o rozsudím. Smlouvu o rozsudím nelze prohlásiti za neúčinnou pro později nastalé skutečnosti, jestliže nedošlo k platnému ujednání takové smlouvy pro nedostatek zvláštní plné moci (§ 1008 obč. zák.) (Rozh. ze dne 7. září 1938, R I 915/38.)

I podle vládního nařízení č. 82/1936 Sb. z. a n. je v případech uvedených v zákonech o stavebním ruchu povolána k zastupování státu před soudy finanční prokuratura, nikoliv ministerstvo sociální péče. Ustanovení vládn. nař. č. 191/1921 Sb. z. a n. se týkají jen vnitřního poměru mezi státem, věřitelem a dlužníky, nikoliv zastupování státu před soudy. (Rozh. ze dne 4. května 1938, R I 345/38.)

V. Nesporné řízení.

Je-li součástí pozůstalostního jmění zůstavitelův lékárnický podnik jako majetková podstata, jest při jeho ocenění v soupisu pozůstalostního majetku přihlížeti i k jeho nehmotné (immateriální) hodnotě, jako na př. okruhu zákaznictva, zavedenosti a oblíbenosti obchodu a k jeho zaručené výnosnosti. Přihlášený dědic, jemuž byla svěřena správa pozůstalosti (§ 810 obč. zák. a § 145 nesp. pat.), jest až do odevzdání pozůstalosti povinen podávati z její správy účty, a to i tehdy, když pozůstalá vdova, která podala dědičnou přihlášku, provozuje lékárnickou koncesi vdovským právem (§ 15, odst. 2, zák. č. 5/1907 ř. z.). (Rozh. ze dne 27. června 1938, R I 885/38.)

Pravoplatné soudní usnesení, vydané v nesporném řízení, jímž má býti vynucena určitá činnost účastníka, lze vykonati buď nesporným soudem v nesporném řízení (§ 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), nebo v exekučním řízení (§ 50, odst. 7, uved. zák.). Při vymáhání v nesporném řízení může nesporný soudce zvoliti donucovací prostředek podle předpisů exekučního řádu, není však vázán jeho předpisy o formálním postupu při zvoleném donucovacím prostředku; otázka náhrady nákladů spojených s touto exekucí se řídí vždy podle předpisů exekučního řádu. Při výkonu usnesení nesporného soudu podle § 50, odst. 7, zákona č. 100/1931 Sb. z. a n. jde o exekuci na základě exekučního titulu uvedeného v § 1 č. 6 ex. ř. a jest se řídit i formálními předpisy tohoto řádu, ať exekuci povolil nesporný soud (§ 4, č. 3 ex. ř.), nebo exekuční soud (§ 4, posl. odst., ex. ř.). Zvolil-li nesporný soudce k výkonu svého usnesení v nesporném řízení (§ 50, odst. 6, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.) donucovací prostředek podle § 354 ex. ř., není povinen se řídit i formálním předpisem § 354 ex. ř. (Rozh. ze dne 28. června 1938, R I 853/38.)

VI. Exekuční řízení.

Zajištění reálného patronátu knihovním záznamem na zavazeném statku nelze povolit na pouhé oznámení a žádost příslušného správního (okresního) úřadu nebo finanční prokuratury podle § 38, písm. c), knih. zák.

a dvor. dekretu č. 577/1786, lit. c), č. 789/1806 a 113/1836 Sb. z. s., nýbrž lze jej zapsat do zemských desk buď podle soukromé listiny podle § 32 knih. zák., nebo podle veřejné listiny podle § 33, písm. a), knih. zák., má-li v obou případech listina náležitosti §§ 26, 33, písm. a), 32 písm. b), knih. zák., nebo podle exekučního titulu (§ 33, písm. b), d), knih. zák.). (Rozh. ze dne 21. dubna 1938, R I 166/38.)

Lze vyhověti exekučnímu návrhu, v němž vymáhající věřitel uvedl, aby mu byla povolena exekuce zabavením jedné třetiny „vojenských zaopatřovacích požitků invalidy za určitou vojenskou pensijní likvidaturou“ s omezením stanoveným v zákoně č. 314/1920 ve znění zák. č. 177/1924 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 14. července 1938, R I 769/38.)

Právní účinek poznámky žaloby o zrušení spoluvlastnictví, záležející v tom, že podle exekučního titulu znějícího proti žalovanému spoluvlastníkovi, možno vésti exekuci i proti jeho knihovnímu nástupci, jest omeziti jen na přirozený nárok na zrušení spoluvlastnictví, nelze jej však rozšiřovati též na nárok na náhradu útrat sporu o zrušení spoluvlastnictví. (Rozh. ze dne 28. dubna 1938, R I 453/38.)

K vymožení peněžité pohledávky nelze povolit zabavení nároku povinného proti jiné osobě na vydání listin (trhové smlouvy, notářského spisu), týkajících se převodu nemovitosti na povinného, která není povinnému dosud knihovně zapsána. (Rozh. ze dne 15. června 1938, R I 736/38.)

Dokud vymáhající věřitel nebyl úplně uspokojen ze zabavené a k vybrání mu přikázané pohledávky, lze podle § 35 ex. ř. prohlásiti nepřipustnou i exekuci, která byla povolena již před účinností vládního nařízení čis. 250/1935 Sb. z. a n., z důvodu, že povinný má nárok na úlevy podle uvedeného vládního nařízení. Dlužník může platiti ve smyslu § 19, písm. a), řeč. vládní nař., má-li potřebnou hotovost nebo aspoň takové jmění, které jest určeno k běžnému zpeněžení; takového jmění tu není, jestliže dlužník může splniti svou platební povinnost jen z výtěžku vypořádacího podílu, který mu přísluší jako členu společenstva. (Rozh. ze dne 1. září 1938, Rv I 1817/38.)

Povinnému lze odejmouti obytné místnosti, které mu byly ponechány za nucené správy domu, jestliže si dal jednak vyplatiti nájemné od nájemníka na vlastní účet a nakládal s ním, aniž zpravil o tom nuceného správce, jednak vybral podvodně z výtěžku nucené správy částku na zaplacení pojistné prémie, kterou potom nezaplatil. (Rozh. ze dne 6. září 1938, R I 935/38.)

Dokud nepominulo omezení vlastnictví zákazem zcizení a zatížení nelze bez souhlasu ministerstva zemědělství na nemovitost přidělenou z pozemkové reformy vésti exekuci nucenou dražbou ani k vymožení daní a jiných veřejných dávek. (Rozh. ze dne 14. září 1938, R I 1041/38.)

Exekuční soud musí přijmouti včasnou ohlášku práv příslušejících třetím osobám a nedopouštějících dražbu nemovitosti (jejího příslušenství) a není ani oprávněn, ani povinen zkoumati, zdali ohlášená práva jsou odůvodněna; řešení té otázky je ponechati pořadu práva mezi třetí osobou a vydražitelem. Včasnou ohláškou jest vyloučena bezelstnost vydražitele o ohlášeném právu. Právo, příslušující podle § 170 č. 5 ex. ř. třetí osobě, je samostatné právo, poskytnuté jí vedle práva k odporu podle § 37 ex. ř.; právo volby mezi oběma prostředky přísluší oprávněnému. (Rozh. ze dne 20. dubna 1938, R I 146/38.)

Pokud není ustanoveno něco jiného, mají veřejnoprávné pohledávky, požívající přednostního práva při rozvrhu nejvyššího podání, mezi sebou navzájem stejné pořadí a nestačí-li rozvrhová podstata, jest je podle § 218

ex. ř. příkázati poměrně podle výše celkových částek. Není-li ujednáno nic jiného, neručí rukojmí za úroky z prodlení a útraty soudní a exekuční, jakož i za jiné vedlejší závazky, které vznikly po převzetí rukojemství. Zaručí-li se někdo za veřejnou dávku jen do určité výše, ručí jen za dávku v té výši, nikoliv i za její příslušenství. Věřitel nemusí to, co mu bylo z rozvrhové podstaty dlužníkovy příkázáno předečím na vedlejší příslušenství, zaúčtovat na zaručenou jistinu. Rukojmí ručí za schodek na jistinu tak, jak se vyskytl při rozvrhu nejvyššího podání podle zásad exekučního řádu. (Rozh. ze dne 28. června 1938, Rv I 2090/37.)

Pojistné, vyměřené a předepsané okresní nemocenskou pojišťovnou podle zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. ve znění vlád. vyhl. č. 189/34 Sb. z. a n. za zaměstnance, konající práce nebo služby na nemovitostech nebo v podniku, jemuž nemovitosti slouží, nemá přednostního práva na nemovitostech téhož povinného, ležících v obvodu jiné nemocenské pojišťovny, která pojistné vyměřovala a předpisovala pro zaměstnance, činné v závodě, ležícím v jejím obvodu. Podmínkou přednostního pořadí uvedených nedoplatek jest nejen, že prodané nemovitosti sloužily výhradně nebo převážně k provozu výdělečného podniku, podrobeného pojištění, ale i že se přihlášené nedoplatky vztahují na podnik, provozovaný dlužníkem v obvodu příslušné nemocenské pojišťovny. Tyto podmínky musí v rozvrhovém řízení dokázati nemocenská pojišťovna. (Rozh. z 19. května 1938, R II 156/38.)

Podstata a význam zatímního opatření poznámkou záповědi zciziti, závadami zatížení nebo zastaviti nemovitost (§ 382 č. 6 ex. ř.) a poznámkou záповědi užiti usnesení o povolení poznámky pořadí ve prospěch dlužníka nebo třetích osob. Uvedené zatímní opatření nemá ten účinek, že při rozvrhu nejvyššího podání za zavazanou nemovitost jest postupovati podle §§ 216, odst. 2, a 233, odst. 3 ex. ř. (Rozh. ze dne 8. září 1938, R I 848/38.)

Byla-li pohledávka po sjednání postupní smlouvy zabavena a příkázána k vybrání jiné osobě a poddlužník ji zaplatil vymáhajícimu věřiteli ještě před příkázáním k vybrání, ježto mu předtím nebyl postup oznámen, jest postupník oprávněn požadovati na vymáhajícím věřiteli vydání zaplacené mu částky do výše postoupené pohledávky. (Rozh. ze dne 14. září 1938, Rv I 2705/37.)

Zákaz zcizení a zatížení nemovitosti bez svolení ministerstva sociální péče podle § 60 vlád. nař. č. 191/1921 Sb. z. a n. se nevztahuje i na exekuční zatížení nebo zcizení. (Rozh. ze dne 1. června 1938, R II 157/38.)

K pojmu výživného ze zákona ve smyslu § 46 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. K vymožení výživného, jež přísluší bývalé manželce podle soudního smíru, sjednaného po rozluce manželství z viny obou manželů, nelze vésti exekuci na pensijní požitky podle § 46 č. 1 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 7. května 1938, R I 515/38.)

Za zemědělce v okrese zvláště těžce postiženém neúrodou (§ 1, odst. 2 vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n.) jest pokládati jen toho, kdo po celou dobu od 16. července 1934 do 31. prosince 1935 provozoval zemědělský podnik výhradně nebo převážně v některém z okresů tam vytčených; nestačí, že zemědělec provozoval v nouzovém okresu zemědělský podnik po kratší údobí mezi 16. červencem 1934 a 31. prosincem 1935. (Rozh. ze dne 11. května 1938, R I 549/38.)

Ustanovení § 12 vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n. se týká jen hypotekárních pohledávek, které jsou zajištěny na nemovitostech zemědělského podniku dlužníkovy, nikoliv i na jeho jiných nemovitostech. (Rozh. ze dne 8. června 1938, R I 672/38.)

Podle § 1, odst. 1, vládn. nař. č. 77/1936 Sb. z. a n. může exekuční soud konati na jakýkoliv podnět i z úřadu znovu šetření, zda nejsou splněny podmínky pro odklad dražby, a podle výsledku šetření odložit ji i z moci úřední, třebaš předtím byl pravoplatně zamítnut návrh povinného na odklad dražby. Pravoplatně zamítnutí onoho návrhu nevedí věcnému vyřízení opětného návrhu povinných na odklad zejména tehdy, jestliže byl původní návrh na odklad dražby zamítnut proto, že nebyla tehdy dokázána zaměstnanost povinného po 28. únoru 1931 a uvedl-li povinný v onom návrhu podrobná data, kde a kdy byl po uvedeném dni zaměstnán. (Rozh. ze dne 8. září 1938, R I 820/38.)

Dražbu nemovitosti (zemědělského podniku) lze odložit podle čl. II. § 1 b) vládn. nař. č. 150/1937 Sb. z. a n. jen, došlo-li k vyrovnacímu roku a k hlasování o návrhu na vyrovnání a nebyl-li návrh věřiteli přijat (§ 65 č. 1 vyr. ř.), nikoliv i tehdy, došlo-li k zastavení zemědělského vyrovnacího řízení pro marné uplynutí lhůty, stanovené v § 65, odst. 1, vyr. ř. a prodloužené v § 24 vládn. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 5. května 1938, R I 406/38.)

VII. Řízení konkursní a vyrovnací.

Konkurs na jmění výdělkových a hospodářských společenstev (družstev). K rozhodnutí o výpočtu doplatků jest oprávněn konkursní soud, nikoli konkursní komisař, jehož rozhodnutí v té příčině nelze napravití pouhým připojením hlasovacího záznamu konkursního soudu. Donucující předpis § 3, odst. 2, zák. č. 70/1873 ř. z. o písemnosti prohlášení jednotlivých společníků nevyklučuje, aby ve stanovách společenstva byly stanoveny i další podmínky přístupu k společenstvu, jako na př. zaplacení upsaných členských podílů. (Rozh. ze dne 18. května 1938, R I 643/38.)

Konkursní věřitel, který je osobním věřitelem a jemuž zároveň přísluší právo na oddělení uspokojení, má v nuceném vyrovnání nárok na kvotu z celé osobní pohledávky tak, jako by neměl práva na oddělené uspokojení, ale to platí jen potud, pokud nebyl před uskutečněním vyrovnání uspokojen z věci, kterou jest jeho pohledávka kryta. Bylo-li však věřiteli již před vyrovnacím rokem z oné věci zaplaceno, snižuje se o takto zaplacenou částku jeho pohledávka a tím i vyrovnací kvota z ní. (Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv I 2388/37.)

Útraty opatrovníka pozůstalosti, na niž byl později prohlášen konkurs, nejsou pohledávkami za podstatou podle § 49 č. 1 konk. ř. ani tehdy, když před vyhlášením konkursu spravoval a hospodařil s pozůstalostním jměním, jež připadlo do konkursní podstaty, a když ony útraty dospěly až za konkursu, jehož prohlášení opatrovník sám navrhl. (Rozh. ze dne 20. dubna 1938, R I 399/38.)

Dlužník je nezpůsobilý platiti (§ 69, odst. 1 konk. ř.), když nemá pohotově platební podmínky, aby dostál všem splatným závazkům, na jejichž zaplacení osobní věřitelé naléhají a když nemá ani jistoty, že by si mohl opatřiti v dohledné době potřebné platební prostředky; nerozhoduje ani, že dlužník za takového stavu některým z nich platil, ani že někteří věřitelé poshověli dlužníku v placení, spokojivše se zajištěním na nemovitostech dlužníkůvých, ani že jiní osobní věřitelé jsou zajištěni v dobrém pořadí na uvedených nemovitostech. (Rozh. ze dne 8. července 1938, R I 876/38.)

Jsou-li tu podmínky § 341, druhé věty, ex. ř., nepatří koncesovaná živnost (pohřební podnik) do konkursní podstaty (§ 3, odst. 1 konk. ř.). (Rozh. ze dne 8. července 1938, R I 874/38.)

Úmluva o výši náhrady hotových výloh a odměny vyrovnacího správce ve smyslu § 38, odst. 3, vyr. ř. je právní jednání, jež upravuje jak pochybnou výši nároku správce, tak pochybnou výši závazku dlužníkovy (§ 1380 obč. zák.). Nejde o vzdání se (§ 1444 obč. zák.) části nároku vyrovnacího správce na odměnu a náhradu hotových výloh, nýbrž o neplatnou úmluvu správce s dlužníkem o výši uvedeného nároku, jestliže se vyrovnací správce s dlužníkem dohodli o určité výši onoho nároku, o němž v té době nebylo pravoplatně rozhodnuto, a zavázali se vzítí zpět rekursy, podané proti usnesení vyrovnacího komisaře, jimž byl nárok ten upraven. (Rozh. ze dne 4. května 1938, Rv I 1013/37.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

I. Trestní zákony.

Spoluviná (§ 5 tr. zák.) muže na zločinu kuplířství podle § 132 IV tr. zák., přijal-li nabídku matky, která mu za peněžitou odměnu umožnila souložit se svou dcerou. (Rozh. ze dne 27. září 1938, Zm II 382/38.)

Finančního strážníka nezabývá ochrana podle § 68 tr. zák., že konal službu v občanském šatě. (Rozhodnutí ze dne 8. září 1938, Zm I 650/38.)

Předpoklady, za nichž je polní hlídač oprávněn zjišťovati mimo svůj služební obvod osobu, přistíženou při trestném činu na věcech jeho dohledu svěřených. — Skutkovou podstatu § 81 tr. zák. nenaplnuje vyhrůžka, již má býti na veřejném orgánu vynuceno, aby teprve v další budoucnosti opominul úřední (služební) úkon, který není totožný s úředním (služebním) úkonem, prováděným právě v době vyhrůžky. — Uvedená skutková podstata předpokládá vyhrůžku zlem iminentním. (Rozh. ze dne 15. září 1938, Zm I 664/38.)

Zločin podle § 93 tr. zák. je trestným činem trvajícím. Trestná činnost tu trvá, dokud je omezena osobní svoboda oběti. — Zločinu podle § 212 tr. zák. se dopouští i ten, kdo opomine překaziti i jen další páchání zločinu podle § 93 tr. zák. (Rozh. ze dne 17. října 1938, Zm I 855/38.)

K pojmu „prací vlády“ a jejich obstarávání po rozumu § 101, odst. 2 tr. zák. patří i hospodářské podnikání státu, pokud je stát shledává nutným nebo aspoň prospěšným k plnění úkolů ve veřejném zájmu. (Rozh. ze dne 4. října 1938, Zm II 553/37.)

Skutečné uloupení věci není předpokladem trestní sazby podle § 195 tr. zák. — Pokus loupežné vraždy, při němž někdo utrpěl těžké poškození na těle, není trestný podle § 138 tr. zák., nýbrž podle § 195 tr. zák., i když nedošlo ke skutečnému uloupení věci. (Rozh. ze dne 24. října 1938, Zm I 727/38.)

K § 197 tr. zák. Podvod spáchaný na úkor státu, kupoval-li pachatel od nezaměstnaných poukázky na odběr potravin, vydávané jim v rámci státní stravovací akce pro nezaměstnané, ač věděl, že jsou nepenosné, a vybíral-li si na ně zboží od obchodníků, pověřených vydáváním potravin na účet stravovací akce. — Pro otázku poškození státu s tohoto hlediska není rozhodné, že by stát zaplatil tytéž částky, kdyby si byli nezaměstnaní sami vybrali potraviny, nýbrž rozhoduje jediné, že stát byl listivým jednáním obžalovaného pohnut k nákladu, k němuž podle sociálních účelů stravovací akce nebyl zavázán. (Rozh. ze dne 29. září 1938, Zm I 658/38.)

S hlediska § 199, písm. d) tr. zák. je nerozhodné, zda bylo falšované listiny použito k oklamání přímo nebo tím, že sloužila za doklad k zá-

pisům v deníku. — Předpis § 199, písm. d) tr. zák. nerozlišuje mezi tuzezemskými a cizozemskými veřejnými listinami. Nesejde proto na tom, zda jsou u cizozemské listiny splněny podmínky, na nichž závisí její průvodnost ve smyslu § 293 c. ř. s. — Po stránce subjektivní je jen třeba, aby pachatel znal skutečnosti, pro něž se listina jeví být listinou veřejnou, není však třeba, aby si uvědomil pojem veřejné listiny. Omyl ve směru posléz uvedeném neomlouvá. (Rozh. ze dne 1. července 1938, Zm I 562/38.)

Náležitosti subjektivní stránky zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. zák., spáchaného tak, že viník chtěl na základě padělané veřejné listiny (nepravdivého úředního výkazu o svých služebních příjmech) jako ručitel vylákati na peněžním ústavu zápůjčku pro třetí osobu. (Rozh. ze dne 11. srpna 1938, Zm II 244/38.)

Je falšováním veřejné listiny (§ 199, písm. d) tr. zák.), vsunul-li pachatel do půlročního jízdního lístku česko-slovenských státních drah před fotografií jeho pravého majitele fotografií jiné osoby. (Rozh. ze dne 13. září 1938, Zm II 253/38.)

Zločin podvodu paděláním veřejné listiny podle §§ 197, 199, písm. d) tr. zák. předpokládá, že pachatel použil v podvodném úmyslu k oklamání veřejné listiny, kterou buď sám zfalšoval, nebo při jejímž zfalšování aspoň spolupůsobil, nebo která byla zfalšována třeba jinou osobou, avšak s jeho předchozím nebo aspoň současným dorozuměním. Byla-li však veřejná listina zfalšována bez jeho spolupůsobení nebo dorozumění, je pachatel trestný podle obecných ustanovení o podvodu. (Rozh. ze dne 31. října 1938, Zm I 846/38.)

K § 335 tr. zák. Pro příležitostnou práci v pískovišti, konanou v malém rozsahu a jen na přechodnou dobu, neplatí předpisy nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. z., vydaného pro živnostenské provozování kamenných lomů, hlinišť, pískových jam a jam šterkových. — Prováděl-li práce v písečníku sám stavebník na své vlastní risiko, byť i za pomoci vždy některého dobrovolně se přihlásivšího dělníka, kterého mu zapůjčoval stavitel a stavbyvedoucí, nelze tyto posléze uvedené osoby činiti zodpovědnými s hlediska § 335 tr. zák. za úraz dělníka v písečníku. (Rozh. ze dne 27. září 1938, Zm II 475/37.)

Nevlastní dcery jsou též „dětmi“ ve smyslu § 463 tr. zák. — Výhody § 189 (463) tr. zák. požívá člen rodiny za podmínek tohoto ustanovení i tehdy, byla-li krádež spáchána osobou třetí z jeho návodu. Byl-li takový trestný čin spáchán hlavou rodiny, jest jej výjimečně posuzovati podle § 525 tr. zák., který jinak nemá místa při činech, které samy o sobě jsou zločinem. (Rozh. ze dne 29. září 1938, Zm I 676/38.)

Keď sa podmiennečne odsúdený v skúšobnej lehote osvedčil, má to len ten účinok, že pri pozdejšom odsúdení nelze použiť prepisov o zpätilosti, nevylučuje to však hodnotenie onoho odsúdenia s hľadiska § 1 zákona o podm. ods. (Rozh. zo dňa 12. septembra 1938, Zm IV 413/38.)

Obchodník oprávněný k prodeji radiotelefonních zařízení (§ 16 zákona čís. 9/1924 Sb. z. a n.) může prodejem pověřiti své zaměstnance, plnomocníky nebo osoby své důvěry. Takové osoby nepřicházejí v úvahu jako pachatelé přečinu podle § 24 uvedeného zákona, pokud v mezích tohoto pověření za účelem prodeje uskladňují, nabízejí a předvádějí radiotelefonní zařízení. Pověření vzniká neformální soukromou úmlouvou mezi oprávněným obchodníkem a pověřenou osobou a nerozhoduje, zda a kdy byla této osobě udělena úřední legitimace. (Rozh. ze dne 19. října 1938, Zm I 654/38.)

Ochrany podle § 45 autorského zákona požívá podle § 31 téhož zákona i odlietek sochy, jako rozmnoženina uměleckého díla sochařského. (Rozh. ze dne 17. září 1938, Zm II 359/38.)

Přestupek podle § 6, odst. 2 zákona čís. 7/1927 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 141/1934 Sb. z. a n. je delikt zákazový, který je spáchán již přestoupením normy bez ohledu na záměr pachatelův; zvláštního obmyslu netřeba. — Byl-li tento přestupek spáchán přestoupením zákazu daného § 2, čís. 1 vládn. nař. čís. 189/1924 Sb. z. a n., jde o delikt trvalý. — Propadnutí ve smyslu § 9 zákona čís. 7/1924 Sb. z. a n. ve znění zákona čís. 183/1936 Sb. z. a n. je trestem fakultativním. (Rozh. ze dne 21. září 1938, Zm I 319/38.)

Ochrana cti. — Při posudzování otázky, či závadný projev smeruje proti súkromnému žalobcovi, je po objektivnej stránke rozhodné, či priemerný nepredpojatý a nestranný čitateľ môže podľa celého obsahu prejavu rozpoznat, na koho sa závadný prejav vzťahuje. (Rozh. zo dňa 9. septembra 1938, Zm III 251/38.)

Porušení zákona v ustanovení § 22, odst. 2 zákona o ochraně cti, zrušil-li krajský jako odvolací soud tomuto předpisu zcela vyhovující usnesení okresního soudu, jímž byla zamítnuta žádost veřejného žalobce o trestní stíhání. — Zákon nenařizuje, aby bylo v takovémto případě v usnesení okresního soudu upozorněno na následek uvedený v poslední větě druhého odstavce citovaného ustanovení. (Rozh. ze dne 2. července 1938, Zm. IV 349/38.)

Osoba dotčená obsahem zprávy v periodickém tiskopisu smí žádati za tiskovou opravu (§ 11 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n.) nejen sama osobně, nýbrž i svým zvoleným zmocněncem ve smyslu § 50 tr. ř. — Neodporuje formálním náležitostem tiskové opravy, uvedeným v § 11, odst. 4 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., je-li v případě, kdy za opravu žádá právní zástupce jménem svého klienta, na konci opravy uveden i tento zástupčí poměr. (Rozh. ze dne 26. září 1938, Zm II 395/38.)

Stroj, který byl předmětem trestného činu stíhaného podle zákona čís. 71/1935 Sb. z. a n. (o hospodářském vyzvědačství), nelze prohlásiti za propadlý podle § 4, odst. 2 tohoto zákona. — Nalézací soud má podle obdoby předpisů §§ 126, 127 instrukce pro trestní soudy postupovati při vydání stroje takovým způsobem, aby bylo čeleno jeho zneužití k trestným účelům. (Rozh. ze dne 26. září 1938, Zm I 816/38.)

II. Trestní řízení.

K § 51 tr. ř. Byl-li soukromou žalobou inkriminován pouze čin spočívající v tom, že vinník v podání na soud pomluvil soukromého žalobce (§ 2 zákona o ochraně cti), je příslušný k projednání věci soud, jemuž bylo podání určeno a k němuž došlo, nikoli jiný soud, v jehož obvodě byl za součinnosti třetích osob v podnětu vinníkova pořízen předklad a čistopis onoho závadného podání. (Rozh. ze dne 8. října 1938, Nd II 109/38.)

Posudek jiných znalců pro vady v § 126, odst. 1 tr. ř. (ve znění zákona čís. 107/1927 Sb. z. a n.) výčetno uvedené lze vyžádati pouze tehdy, když novým výslechem znalců, posudek již podavších, nelze dosíci vysvětlení a odstranění zmíněných vad. (Rozh. ze dne 24. října 1938, Zm I 727/38.)

Rozdíly v řízení o náhradě škody osobám neprávem odsouzeným (zákon čís. 109/1918 ř. z.) a v řízení o nároku na náhradu za vyšetřovací vazbu (zákon čís. 318/1918 ř. z.) — Započtením vazby vyšetřovací podle § 55a) tr. zák. a nastoupením trestu nepromění se vazba vyšetřovací ve vazbu trestní. Rozh. ze dne 26. září 1938, Zm I 797/38.)